

СТАНОВИЩЕ

от

проф. Силвия Борисова Димитрова, д.оз.н.
ръководител на катедра „Здравни грижи“
Факултет по обществено здравеопазване
Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов”- Варна

на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“
област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт
професионално направление 7.4 Обществено здраве
специалност: Управление на здравните грижи

Тема: Отлагане на родителството – роля на акушерката за преодоляване на причините

Автор: Теодора Йорданова Тодорова

Форма на обучение: самостоятелна

Научен ръководител: доц. Теодора Николаева Евтимова, д.оз.

1. Общо представяне на процедурата

Със заповед на Ректора на МУ-Варна № Р-109-41 от 31.01.2020г. Теодора Йорданова Тодорова е зачислена като докторант в самостоятелна форма на обучение за придобиване на образователна и научна степен „Доктор” в област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт, Професионално направление 7.4 Обществено здраве, специалност Управление на здравните грижи. Представен е протокол за успешно положен докторантски изпит. Предвид решение от заседание на Факултетния съвет на факултет „Обществено здравеопазване“ по протокол № 201 от 09.02.2023г., относно готовност за публична защита и определяне на състав на Научно жури, Теодора Тодорова е отчислена с право на защита със Заповед на Ректора на МУ-Варна № Р-109-125 от 16.02.2023г.

Представеният комплект документи е в съответствие с Правилника за развитието на академичния състав в Медицинския университет „Проф. д-р П. Стоянов“ – Варна и включва: дисертационен труд, автореферат, автобиография, списък с публикациите, свързани с темата на дисертационния труд, копия на публикациите, декларации и др.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Теодора Йорданова Тодорова завършва Медицински университет – Пловдив, специалност „Акушерка“ през 2009г., след което започва работа като акушерка в МБАЛ „Здраве“, гр. Велинград.

През 2015г. се дипломира в магистърска програма по специалност „Управление на здравните грижи“ в Медицински университет – Пловдив. През 2022 година придобива специалност „Обществено здраве“ в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ гр. Варна.

Кариерното развитие на Теодора Тодорова, свързано с университетското образование започва от 2018 година като асистент в катедра „Здравни грижи“ към Филиал на Медицински университет – Варна в гр. Шумен.

Завършила е над 30 курса за повишаване на квалификацията на национално и международно ниво в областта на здравните грижи. Има над 9 научни публикации, участия в национални и международни конференции. Ангажирана е с методично ръководство на студенти, при подготовката им за научноизследователска дейност и участие в научни форуми.

3. Оценка на актуалността на темата

Значимостта на темата е обусловена от една от най-значимите промени в създаването на семейство - отлагането на родителството. Репродуктивната възраст на жените у нас системно се увеличава с годините. Причините, както и проблемите за отложеното родителство са сложни и обект на различни сфери от науката. Предвид това възникват въпроси за мястото на майчинството (родителството) в йерархиите на ценностите на съвременното общество и основателни опасения за това какви избори ще бъдат направени в областта на ценностите, особено от младото поколение.

Докторантът в своя труд разглежда ролята на акушерката за преодоляване на причините за отложено родителство. Професионалните дейности на акушерката за опазване на сексуалното и репродуктивно здраве, чрез информиране на жените е необходимост, за която трябва да бъдат направени промени в организацията на майчиното здравеопазване. Въпреки, че съществуват общо установени норми за идеалната възраст, в която да се планира етапът на родителството, стремежът към професионално израстване, кариерно развитие и финансова независимост, налагат промяна на приоритетите на бъдещите родители.

Във връзка с по-горе изложените факти, считам, че избраната от Теодора Тодорова тема на дисертационен труд е актуална и с висока научна стойност. Целта е с адекватна формулировка, спрямо включения в дисертацията материал за изследване, задачите също са пълно и точно поставени. Избраната тема позволява да се направят аргументирани изводи, предложения и да бъдат формулирани приносни аспекти.

Проучване ролята на акушерката за преодоляване на причините за отложено родителство в дисертационния труд на Теодора Тодорова актуално, перспективно и практически приложимо доказва научното си място в управлението на здравните грижи.

4. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд, разработен от Теодора Йорданова Тодорова, е обем от 182 страници, структуриран според стандартните изисквания, включващ: Въведение, Литературен обзор, Методология и организация на научното проучване, Резултати от собствени проучвания, Практически подходи за предотвратяване на късното родителство, като превенция на репродуктивното здраве, Изводи, приноси, предложения и препоръки. Илюстриран е богато с 50 фигури и 12 таблици и 6 приложения. Библиографската справка включва 209 източника, от които 108 на кирилица, 79 на латиница и 22 интернет източника.

Авторката прави аналитичен обзор на литературата, като разглежда историческите аспекти на семейната структура в периода след Освобождението до началото на прехода в България. В логична последователност Теодора Тодорова разглежда културните и религиозни схващания относно брака сред етническите групи в България. Изведена е значимостта на проблема в икономически развитите страни и в нашата страна. Опитът и познанията на докторанта способстват за правилното и задълбочено анализиране на предразполагащите фактори за отлагане на родителство. Анализират се компетентностите на акушерката при планиране на бременност.

Логично структурираният литературен обзор издава широките компетенции на докторанта в областта на разглеждания проблем.

Основната цел и задачите са конкретно формулирани и отразяват прецизно извършената от Теодора Тодорова изследователска работа. Авторката използва широк набор от методи, адекватни за постигане на целта. Структурата и съдържанието на разработеният инструментариум са подчинени на спецификата на набираната информация от съответната група респонденти. Разработена и апробирана е методика за подобряване на ефективността на взаимодействието с родителите, с цел проучване и анализиране ролята на медицинската сестра в детската ясла за формиране на здравословни навици на децата.

Използвани са документален и социологически методи на изследване. С оглед разкриване същността на наблюдаваните явления и взаимозависимостите им са приложени статистически методи за анализ и интерпретация на данни.

Инструментариумът на проучването е собствено разработен и включва анкетни карти за проучване мнението на регистрирани лица и практикуващи медицински специалисти в центрове по репродуктивна медицина, хоспитализирани в отделение патологична бременност и родилно отделение, експерти. За проучване на мнението на лекари акушер-гинеколози и ембриолози, относно ролята на акушерката в преодоляване на причините за отлагане на родителството е разработен Въпросник за провеждане на дълбочинно интервю.

Дисертационният труд представя резултати, логически оформени и структурирани в глава трета. Представени са резултатите от проведените изследвания, относно репродуктивното здраве, клинични и социално-икономически причини за отлагане на родителство. Изследвана е информираността, относно подходящата възраст за създаване на първо дете сред пациенти с различна религиозна принадлежност.

Проучено е мнението на медицински специалисти по отношение риска на отложеното родителство за репродуктивното здраве. Установен е дефицит на здравна информираност, относно рисково репродуктивно поведение сред групите респонденти, което може да бъде компенсирано от автономната дейност на акушерката.

Докторантът анализира клиничните и социално-икономически причини за отлагане на родителство. Установена е предпоставка за успешна консултативна дейност в Центъра за репродуктивна медицина - доверието към акушерката. Въпреки високото доверие към акушерката по отношение на компетенциите, експертите категорично заявяват, че знанията на акушерката трябва да се актуализират и надграждат непрекъснато.

Умело Теодора Тодорова проучва професионалните възможности и компетентности на акушерката да съдейства на хората в репродуктивна възраст да преодолеят причините за отлагане на родителството. Докторантът установява предизвикателствата пред акушерската професия – изграждане на доверие, самостоятелна акушерска практика, повишаване на компетентностите и др.

Проучено е мнението на медицински специалисти, относно промоцията и профилактиката на репродуктивното здраве. Според тях, здравно образование в училищата е начина, чрез който акушерката може да въздейства за преодоляване на причините за отлагане на родителството.

На база обстойно проучване са установени необходимите знания и умения, както в личен, така и в професионален план за консултиране и обучение в областта на сексуалното и репродуктивно здраве.

Изведени са компетентностите на акушерката в различни направления - здравно възпитание, консултант по въпросите за бременността и раждането, както и профилактика на репродуктивното здраве.

Резултатите от проучването определят основни предпоставки за разработването на Практически подходи за предотвратяване на късното родителство, като превенция на репродуктивното здраве.

Практическите подходи се основават на основни моменти, изведени в проучването от Теодора Тодорова - Модел на Акушерски център за подкрепа на бъдещи родители (АЦПБР) и Помощни средства на АЦПБР. Получените резултати докторантът обсъжда и умело извежда като дефицити в практиката.

Разработените помощни средства, представени от докторанта, по достъпен начин представят и създават възможност за предоставяне на знания и умения за опазване на репродуктивното и сексуално здраве на подрастващите.

Справката за приносите, представена с дисертационния труд, отразява обективно реалните достижения на Теодора Тодорова. Приносите в дисертационния труд са в теоретичен и практико-приложен аспект, които приемам.

Представените седем основни извода, ясно и точно формулирани, характеризират детайлно получените резултати от изпълнението на поставените задачи и цел на дисертационния труд.

Формулираните препоръки и приноси на дисертационния труд са направените на базата на собствените данни от научното проучване.

Дисертационния труд е написан на добър език, прецизен по отношение на терминологията.

Авторефератът достоверно възпроизвежда съдържанието на дисертационния труд. Написан е на ясен, разбираем език и издържан в научно отношение стил, като отразява основните моменти в дисертацията и дава ясна представа за постигнатото от докторанта.

5. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Докторантът е представил три пълнотекстови публикации по темата на дисертационния труд в български списания. В трите от тях е на първо място като автор, което отразява приноса в научните разработки.

6. Заключение

Дисертационния труд на Теодора Йорданова Тодорова е с висока научна и практическа стойност, като едновременно допринася за повишаване на информираността за репродуктивното и сексуално здраве, и очертава ролята на акушерката за преодоляване на причините за отложено родителство.

Въз основа на цялостната оценка на предоставената ми документация считам, че Теодора Йорданова Тодорова, покрива напълно изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав в Медицински университет - Варна.

Давам положителния си вот за присъждане на Теодора Йорданова Тодорова на образователната и научна степен „доктор” по специалност „Управление на здравните грижи”.

05.04.2023г.

Варна

Изготвил становището:

проф. Силвия Борисова, д.оз.н